

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 22160/2022
12.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ... код ..., кога заступа Самир Хот, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из Београда, кога заступа Јелена Босанац, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Пазару Гж 358/20 од 13.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Пазару Гж 358/20 од 13.07.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Новом Пазару Гж 358/20 од 13.07.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Пазару – Судске јединице у Тутину П 1278/18 од 10.02.2020. године у првом и трећем ставу изреке тако што се одбија као неоснован усвајајући део тужбеног захтева означен у првом ставу изреке и захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару – Судске јединице у Тутину П 1278/18 од 10.02.2020. године, првим ставом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати појединачно означене месечне износе за период од новембра 2015. године закључно са октобром 2018. године. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено обавезивање туженог да тужиоцу на име накнаде штете за новембар 2015. године исплати износ од 111.067,00 динара са законском затезном каматом од 15.12.2015. године до исплате. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 30.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Гж 358/20 од 13.07.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару – Судске јединице у Тутину П 1278/18 од 10.02.2020. године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се сходно члану 404. ЗПП иста размотри као изузетно дозвољена.

Разматрајући изјављену ревизију применом члана 404. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11....18/20), Врховни касациони суд је оценио да правоснажна пресуда донета у другом степену у истим чињеничноправним споровима оправдавају потребну за одлучивањем о посебној ревизији туженог ради уједначавања судске праксе, сагласно чему је применом члана 404. став 1. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке ове пресуде.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је корисник пензије коју му тужени, користећи се услугама јавног предузећа које врши поштанске услуге, исплаћује на кућну адресу. Између туженог и тог јавног предузећа су за сваку годину закључивани уговори којима је регулисана услуга готовинске исплате пензија и новчаних накнада из пензијског и инвалидског осигурања корисницима који су се определили да им се исплата врши на њихове кућне адресе. Тим уговорима тужени - наручилац услуге, обавезао се да свом сауговорачу - даваоцу услуге, плаћа трошкове за послове одређене тим уговором у проценту од утврђеног износа за исплату у пословној јединици даваоца услуге, односно од утврђеног износа за исплату на кућну адресу, али да не сноси трошкове готовинске исплате од надлежне организационе јединице даваоца услуге до кућне адресе корисника. Тужиоцу је пензија исплаћивана доставом на његову кућну адресу, умањена за трошкове поштарине. Тужилац није дао сагласност да му се од износа његове пензије сваког месеца одбијају трошкови доставе.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужени, уговорима закључиваним са јавним предузећем које врши поштанске услуге, обавезу плаћања трошкова готовинске исплате пензија на кућне адресе превалио на тужиоца, супротно члану 148. став 3. Закона о облигационим односима и тако му нанео штету. По становишту тог суда, одговорност туженог и обавеза да тужиоцу надокнади штету, насталу умањењем пензије за износе поштарине наплаћене приликом сваке исплате, произилази из члана 172. став 1. Закона о облигационим односима у вези са чланом 109. Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

По налажењу другостепеног суда, одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању важећег у спорном периоду није било прописано ко сноси трошкове доставе пензије на кућну адресу, а избором да му се пензија исплаћује на тај начин тужилац није прихватио обавезу плаћања трошкова такве доставе. Тужилац није учествовао у закључењу уговора са јавним предузећем о исплати пензија, нити је дао сагласност да се за трошкове доставе умањи његова пензија, а тужени не може испуњење те обавезе превалити на тужиоца јер је то у супротности са начелом савесности и поштења. Зато, према схватању тог суда, исплатом пензије умањене за износ поштарине тужиоцу се наноси штета јер се исплата врши мимо члана 109. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, и за ту штету одговара тужени јер је уговорио начин исплате пензије којим се тужиоцу наноси штета.

Основано се ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Основна претпоставка ове одговорности је противправност, односно незаконит и неправилан рад правног лица.

По налажењу Врховног касационог суда, у конкретном случају нема незаконитог или неправилног рада туженог у исплати пензије тужиоцу. Тужени исплаћује пензију у месту тужиоцевог пребивалишта, у складу са чланом 109. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, на начин који је тужилац изабрао - у готовини, исплатом на његовој кућној адреси. То чини користећи се услугама јавног предузећа које обавља поштанске услуге, на основу уговора који сваке године закључује са тим предузећем и тако регулише међусобне односе у вези са исплатом пензија и других накнада корисницима који су се определили за исплату у готовини, у посебној јединици тог предузећа или на својој кућној адреси. Ти уговори садрже обавезу туженог на плаћање трошкова за уговорене послове, осим трошкова готовинске исплате од пословне јединице јавног предузећа - даваоца услуге до кућне адресе корисника - примаоца. Тужени, сагласно обавези из закљученог уговора, преноси на рачун даваоца услуге средства за готовинску исплату у висини пензија или других накнада корисника који су се определили за готовинску исплату, коју давалац услуге врши са умањењем у висини поштарине.

Правилником о општим условима за обављање поштанских услуга („Службени гласник Републике Србије“, број 24/10 ... 44/18) предвиђено је да се поштанском услугом сматра и упутничка услуга којом се примаоцу врши дозначивање одређеног новчаног износа, регистровано поштанском пошиљком (упутницом). За извршену поштанску услугу наплаћује се поштарина. Одредбом члана 2. тачка 3. наведеног Правилника, поштарина је дефинисана као цена коју плаћа корисник за извршену поштанску услугу. По истој одредби (тачка 15), корисник поштанске услуге је и прималац, у овом случају тужилац, као корисник права на пензију који се одлучио да му се њена исплата врши на кућну адресу. Избором таквог начина исплате, који тужилац за себе сматра повољнијим од неког другог (преко текућег рачуна у банци или пошти), тужилац је прихватио и обавезу да плати цену пружене поштанске услуге (поштарину). Због тога не може основано потраживати њену накнаду од туженог јер је својим избором начина исплате, који подразумева услугу поштанске службе - пренос и исплату поштанске пошиљке, сам створио трошкове које је дужан и да сноси.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Како је тужиоцев захтев у целости одбијен као неоснован, то је сходно члану 165. став 2. у вези са чланом 153. ЗПП преиначено решење о трошковима парничног поступка садржано у трећем ставу изреке првостепене пресуде тако што је захтев тужиоца за накнаду издатака насталих поводом вођења овог спора одбијен као неоснован.

Ревизијски трошкови туженом су досуђени према одредбама адвокатске и таксене тарифе важће на дан пресуђења у износу од 18.000,00 динара, применом члана 153. став 1, става 154. став 1. и члана 163. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић